

LIETUVOS
ŽURNALISTIKOS CENTRAS
Maironio 7, LT-01124, Vilnius

Naujoji stebėsenos ataskaita teigia: televizijai Lietuvoje būtinos reformos

Š.m. 2008 m. birželio 6 d. 11 val. Vilniuje, viešbučio NOVOTEL konferencijų salėje (Gedimino pr.16, II a.) pristatomas Atviros visuomenės instituto stebėsenos projekto „Televizija Europoje: 2008 m. ataskaitos“ dalis, parengta žurnalisto Artūro Račo.

Naujajame stebėsenos projekte atnaujinta devynių iš dvidešimties šalių, kurios buvo įvertintos 2005 m. ataskaitoje „Televizija Europoje: reguliavimas, politika ir nepriklausomybė“, analizė. Naujausia ataskaita apie televizijos situaciją Lietuvoje teigia: ir visuomeniniam transliuotojui, ir komercinei televizijai vis dar būtinos reformos, kad piliečius pasiektų aukštos kokybės informacija.

Per pastaruosius metus, skirtingai nei kitose Europos šalyse, išsiplėtė visuomeninio transliuotojo – Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos (LRT) rinka. Konstituciniam Teismui nusprendus, kad visuomeniniam transliuotojui turi būti leista konkuruoti dėl reklamos bei didinti kitas komercines įplaukas, iš komercinės veiklos LRT gaunama pajamų dalis nuolat augo. Šie pasiekimai vertintini nevienareikšmiškai: ataskaitoje teigiama, kad suprastėjo televizijos produkcijos kokybė. Nekomercinio pobūdžio visuomeninio transliuotojo programos (švietimo, kultūros, socialinės tematikos, nepolitizuotas debatų laidas) keitė pramoginės bei muzikos laidos ir realybės šou. Vaidybinių filmų ir „muilo operų“ kiekis nuo 2005 iki 2007 m. padidėjo beveik tris kartus, be to, nuolat mažėjo LTV transliuotų Europos bei nepriklausomų kūrėjų filmų ir laidų.

Naujuosiuose teisės aktuose atsisakyta abonentinio mokesčio įvedimo, turėjusio ir galėjusio tapti pagrindiniu stabilaus, politiškai nepriklausomo LRT finansavimo šaltiniu. Taigi LRT tebėra priklausoma nuo skiriamų subsidijų. Ataskaitoje teigiama, kad, neturėdama stabilaus ilgalaikio finansavimo, LRT negali klestėti. Atsisakius abonentinio mokesčio, LRT finansavimą galėtų garantuoti valstybės subsidijų sistema; naujuose LRT finansavimo nuostatuose turėtų būti ir reklamos apribojimų, o galbūt ir visiškas jos uždraudimas.

Komercinės televizijos Lietuvoje yra finansiškai stiprios ir gyvybingos. Bendroji LRT rinkos dalis, nors visuomeniniam transliuotojui pastaruosiu metu ir pavyko pelnyti sėkmę, yra gerokai mažesnė nei bet kurio iš pagrindinių komercinių konkurentų – LNK ir TV3. Tačiau komercinių transliuotojų nuosavybės struktūra ir reguliavimas tebekelia susirūpinimą.

Lietuvos teisės aktuose nėra nustatyta koncentracijos ir bendros nuosavybės apribojimų. Pastaraisiais metais transliuotojų rinkoje vykę horizontalios koncentracijos procesai leidžia teigti, kad koncentracija gali greitai tapti problema. Be to, transliuotojų reguliavimo sistema yra pernelyg suskaidyta, pasigendama institucijos (taip pat ir išteklių), kuri galėtų dalyvauti sprendžiant klausimus, susijusius su kokybe, įvairove, nepriklausoma kūryba ir visuomeninio transliuotojo išsipareigojimais komerciniams transliuotojams. Ataskaitoje, kurioje pateikta ir nemažai rekomendacijų, raginama griežtinti ir aktyviau įgyvendinti apribojimus reklamai. Skaitmenizacijos raida šių klausimų sprendimus daro dar svarbesniais.

Ataskaitos pristatyme ir diskusijoje kviečiami dalyvauti Lietuvos radijo ir televizijos komisijos, Lietuvos Radijo ir televizijos tarybos nariai, Lietuvos transliuotojų administracijų vadovai, žiniasklaidos organizacijų atstovai, politikai.

Su ataskaita galima susipažinti interneto svetainėje <http://www.mediapolicy.org>

Projekto partneris ir renginio organizatorius – Lietuvos žurnalistikos centras.

Dėl papildomos informacijos prašome kreiptis į Miriam Anati, el.pašto adresas: manati@osieurope.org arba Renitą Paleckienę, el.pašto adresas: intermedia@omnitel.ljc.net

Pageidaujančius dalyvauti renginyje maloniai prašome informuoti renginio organizatorius 370 655 44171 arba el. paštu: intermedia@ljc.omnitel.net